

Samenvatting

Student: Ward Schellens

Promotor: Kurt De Roeck, lector KHLeuven – DLO

Onderwijsvakken: Lichamelijke opvoeding – Technologische opvoeding

Academiejaar: 2007 – 2008

KHLeuven Campus Lerarenopleiding

Hertogstraat 178

B-3001 Heverlee

Tel: 016/ 375 600

Fax: 016/ 375 699

Badminton

Observatieprotocols voor testsituatie 1 en 2 LO

Mijn eindwerk gaat over observatieprotocols voor badminton die we kunnen gebruiken in het onderwijs.

In het eerste deel van mijn eindwerk ga ik het vooral hebben over de sport badminton, wat deze sport inhoudt en wat er allemaal bij komt kijken.

Zowel de algemene regels, de technische aspecten alsook de tactiek die bij het spel komt kijken worden besproken. Zo hoop ik een beter zicht te geven rond de sport zelf, wat nodig is om anderen te kunnen observeren en evalueren.

Verder ga ik ook bespreken wat evalueren is en welke verschillende soorten hier van zijn.

Afsluiten doe ik mijn eindwerk met de vooropgestelde protocols weer te geven. Ik heb er enkele gemaakt die zowel het technische als tactische principe van badminton behandelen.

Woord vooraf

Daar er aan een eindwerk heel wat werk is, zou ik toch graag langs deze weg nog enkele mensen willen bedanken voor hun steun en hulp die ik van hen heb gekregen gedurende de hele periode.

Zonder hen was het moeilijker en zwaarder geweest, maar mede dankzij hen is de opdracht volbracht. Bedankt allemaal!

- Dhr. Kurt De Roeck, lector KHLeuven en mijn promotor
- Dhr. Stefaan Verhoeven, stagebegeleider ingroeistage
- Student Romeo Pardon voor de tijd en hulp van de foto's
- Mijn broer Maarten die me sterk heeft geholpen bij het schikken en opmaken van het eindwerk
- Mijn vader Edwin en zus Lien voor het nalezen en aanpassen van het eindwerk
- Mijn kotgenoten Julien en Caroline voor het nalezen van het eindwerk
- Mijn vriendin Karlien Verbruggen voor de hulp en het geduld tijdens het eindwerk
- Mijn familie en vrienden voor de vele steun gedurende gans het eindwerk

INHOUDSTAFEL

<u>Inleiding.....</u>	<u>5</u>
<u>DEEL 1: Badminton.....</u>	<u>6</u>
Hoofdstuk 1: Geschiedenis van badminton	7
Hoofdstuk 2: Spelregels	9
2.1. Het speelveld en materiaal	9
2.2. Start van de wedstrijd (toss)	10
2.3. De service	10
2.4. Puntentelling	10
2.5. Wisselen van speelhelft	12
2.6. Rustpauze	12
Hoofdstuk 3: Technisch gedeelte	13
3.1. Forehand – Backhand	13
3.2. Basisgrepen.....	13
3.3. Verschillende slagen:	15
Opslag:.....	15
3.3.1. Lobservice:	16
3.3.2. Korte service (forehand/backhand):	18
3.3.3. Flickservice (forehand/backhand)	20
Aanvals – of verdedigingslagen:	22
3.3.4. Lob (forehand/backhand).....	23
3.3.5. Drop	25
3.3.6. Netdrop	27
3.3.7. Clear	28
3.3.7. Smash.....	29
Hoofdstuk 4: Tactisch gedeelte.....	30
4.1. Tactiek is belangrijk.....	30
4.2. Tactische principes	30
4.2.1. Tactiek enkelspel	30
4.2.1.1. Away (weg) van de tegenstander	31
4.2.1.2. Backhand best	31
4.2.1.3. Concentreren op het voorkomen van fouten	31
4.2.1.4. Diepte van het veld is belangrijker dan de breedte	32
4.2.1.5. Eerste (vroegste) raakpunt.....	32
4.2.1.6. Flitsend terug naar de basis.....	32
4.2.1.7. Grond: speel neerwaarts	32
4.2.1.8. Houd je oog op de tegenstander	32

4.2.2. Tactiek dubbelspel	33
4.2.2.1. Opslagsituatie	33
4.2.2.2. Aanvallen	34
4.2.2.3. Verdedigen	35
4.2.2.4. Omschakeling aanval ó verdediging.....	35
<u>DEEL 2: Observeren en evalueren in de les LO.....</u>	36
Hoofdstuk 1: Wat is evaluatie en wat is het doel?	37
Hoofdstuk 2: Soorten van evalueren	38
Hoofdstuk 3: Evaluatieproces	39
<u>DEEL 3: Observatieprotocols .....</u>	40
<u>Algemeen besluit.....</u>	49
<u>Bibliografie.....</u>	50

Inleiding

Vooraleer ik aan mijn opleiding lichamelijke opvoeding aan de KHLeuven begon, had ik nog maar weinig gezien of gehoord rond de sport badminton. Die enkele keren dat je tijdens je secundaire schoolloopbaan mag badmintonnen, zijn leuk om kennis te maken met de sport, maar om hierna te zeggen dat je badminton onder de knie hebt, is riskant.

Toch had ik sinds de eerste les een goed gevoel rond deze sport. De lessen waren leuk en de gehele sport sprak mij aan. Een reden te meer dus om dit jaar mijn eindwerk te maken rond badminton.

Zo kon ik met plezier en moed aan het onderwerp beginnen wat noodzakelijk is bij een werk als dit. Tijdens mijn stage hoopte ik kennis op te doen die me later tijdens de verwerking van het eindwerk van pas zouden komen. Tot de diepere betekenis van badminton komen binnen het onderwijs in plaats van leerlingen alleen maar te laten spelen in de les.

DEEL 1: Badminton

Hoofdstuk 1: Geschiedenis van badminton¹

Badminton, of een voorloper ervan, is een sport die reeds 2000 jaar geleden beoefend werd in India. Men had een vliegend voorwerp, dat men door middel van handen en voeten naar elkaar speelde. Dit vliegend voorwerp, was vaak een vrucht waaraan men enkele veren bevestigde, waardoor dit in de lucht kon blijven. In het begin van de eerste eeuw, ging men in China shuttles maken, door kippenveren aan geldstukken vast te maken. Ook elders in de wereld gebruikten ze verschillende materialen om hun veren aan te bevestigen. In Amerika werd het spel bekend door het schilderij van William Williams, *Portrait of Master Stephen Crossfield*, waar er een man afgebeeld staat met een racket en een shuttle. Het was pas vanaf de 18de eeuw, dat het hier op ons continent kenbaar werd, doordat de Engelse officieren dit spel meebrachten vanuit hun Indische kolonie, waar het spel Poona werd genoemd. Al snel werd het spel razend populair bij de rijke bevolking en het kreeg zijn huidige benaming toen in 1873 John Loraine Baldwin het spel speelde op het landgoed Badminton in het graafschap Gloucestershire in Engeland.

In 1877 waren er de eerste spelregels in boekvorm, die later nog verschillende malen zouden aangepast worden. Badminton had niet alleen het sportieve in zich, er kwam veel meer bij kijken.

Voor de rijken was het een ontmoeting met drank en eten, waarbij als ontspanning een wedstrijdje badminton kon gespeeld worden.

De eerste wedstrijden werden nog buiten gespeeld, maar langzamerhand kwam men tot binnenspelen om uiteindelijk in de gekende sporthallen van heden te komen.

De eerste officiële bond die werd opgericht, was de Engelse in 1893 door kolonel Dolby en kort hierna volgden de bonden van Ierland, Wales, en Schotland. Nog later sloeg de populariteit over naar andere landen.

Figuur 1: Portrait of Master Stephen Crossfield

---

¹ <http://users.telenet.be/badmintoninfo/geschiedenis.html>
<http://www.herentalsebc.com/declub/badminton/history.asp>

De internationale bond werd opgericht in 1934 en zorgde voor internationale wedstrijden. Ook landen contacteren die nog niet aangesloten waren, was één van hun taken. Momenteel zijn er al meer dan 50 landen aangesloten van over heel de wereld.

Na de tweede wereldoorlog werd het pas echt een populaire sport. Er kwam goedkoop materiaal op de markt, waardoor het niet langer een sport voor elite was. Momenteel is het zeer bekend en vind je de sport overal terug. Op campings en stranden is het zeer populair en ook op schoolvlak komt het jaarlijks terug.

Badminton is sinds de Olympische spelen van Barcelona in 1992 een officiële Olympische sport. Huidig olympisch kampioen is Taufik Hidayat.

Badminton is een sport die zeer populair is op vele vlakken, zowel op competitief als op recreatief vlak.

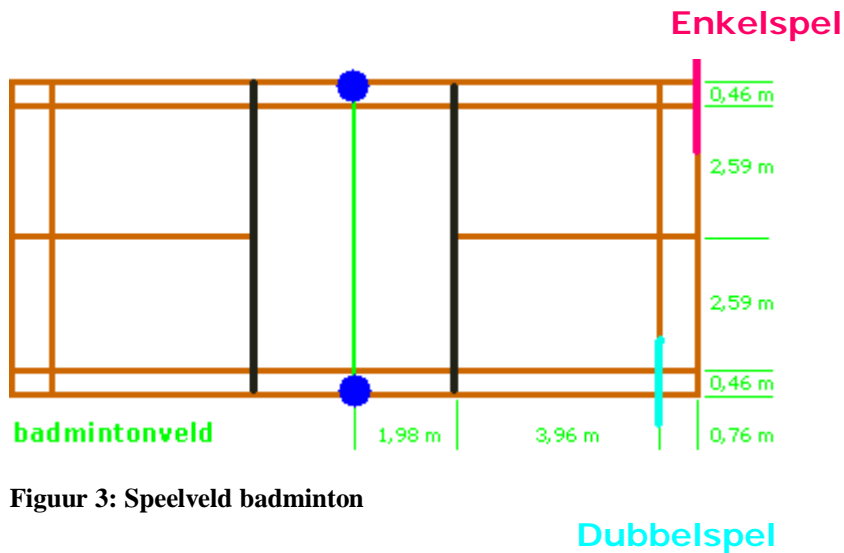

Figuur 2: Taufik Hidayat

Hoofdstuk 2: Spelregels¹

2.1. Het speelveld en materiaal

Figuur 3: Speelveld badminton

Het speelveld is op gebied van belijning verschillend bij enkelspel -en dubbelspel badminton.

Voor het enkelspel, worden de binnenste zijlijnen gebruikt. Voor de service, wordt bij het dubbelspel de voorste achterlijn gebruikt, bij het enkelspel de achterste. De service start achter de servicelijn (zwarte lijn op de afbeelding) en het servicevak, bestaat uit deze servicelijn, de zijlijn, achterlijn en de middellijn.

Het spel wordt gespeeld in een sporthal van minstens 9m hoog. Wanneer je de shuttle tegen het plafond speelt, is het een fout en krijgt je tegenstander een punt. De palen staan op de zijlijnen van het dubbelveld (zie blauwe stippen), waar het net tussen wordt gespannen. Aan de zijpalen heeft het net een hoogte van 155 cm, en in het midden van het speelveld is het 152,4 cm hoog. De shuttle heeft een gewicht tussen 4,74 en 5,50 gram.

¹ http://home.hccnet.nl/jean.beckers/html/body_badminton.html
K. De Roeck, 2006-2005, Cursus badminton, Leuven

2.2. Start van de wedstrijd (toss)

Tossen doet men, door de shuttle op de rand van het net te zetten om vervolgens te laten vallen. De persoon naar wie de punt van de shuttle wijst, wint de toss. Deze heeft keuze uit:

- eerst serveren/ontvangen of;
- speelhelpt om te beginnen.

Kiest de winnaar voor serveren, dan mag de verliezer de speelhelpt kiezen. Heeft de winnaar van de toss eerder een voorkeur voor een speelhelpt, dan mag de verliezer kiezen tussen serveren of ontvangen.

2.3. De service

Zowel de ontvanger als de serveerder mag het slaan van de service niet vertragen. De voeten van de serveerder moeten gedurende de hele service contact houden met de grond.

De shuttle moet steeds diagonaal gespeeld worden, achter of op de T-lijn van de tegenstander. Indien men naast de shuttle slaat, wordt dit aanzien als fout en dus geen tweede poging. Als de shuttle het net raakt, maar toch correct neervalt, telt het punt.

Indien de service is geslagen terwijl de ontvanger nog niet klaar was, roept men "let" en wordt het punt opnieuw gespeeld. Als de ontvanger toch terug speelt, wordt er gewoon doorgespeeld. Ook moet de steel van het racket van de serveerder naar beneden gericht zijn.

2.4. Puntentelling¹

Een set in badminton wordt gespeeld naar 21 punten. Indien men tot een gelijke stand van 20-20 komt, speelt men tot een verschil van 2 punten. Bij 29-29 is diegene die het eerst 30 haalt, de winnaar. De partij die de set wint, mag als eerste opslaan in de tweede set, en diegene die het eerst 2 sets wint, is de winnaar van de wedstrijd.

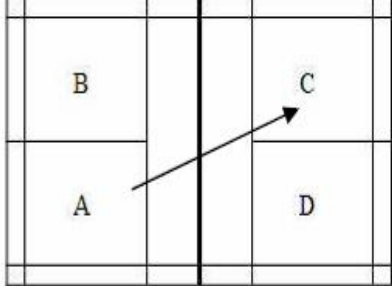
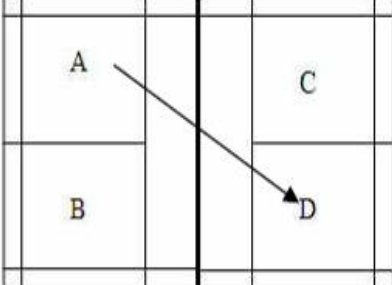
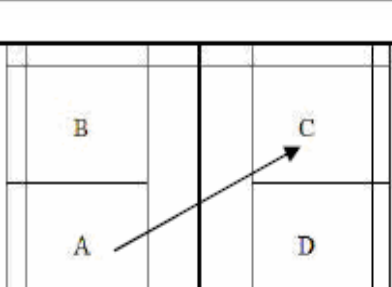

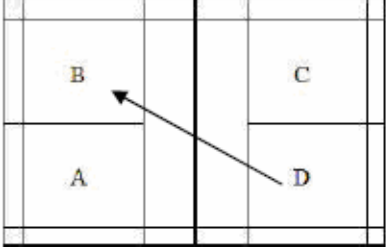
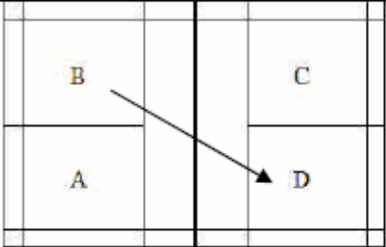
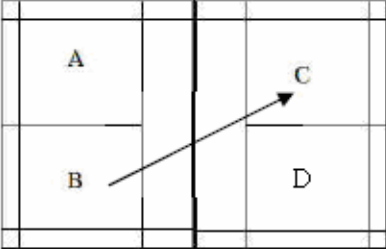
¹ <http://www.badminton-veurne.be/puntentelling.pdf>
<http://www.bcvlist.nl/puntentelling.htm>
Pat Davis, 1985, Bdminton, Publiboek/Baart, 60 p

Elk punt in badminton telt, zowel als serveerder als ontvanger. Zolang de serveerder blijft scoren, blijft hij aan opslag. Indien de ontvanger scoort op de opslag van de serveerder, krijgt hij onmiddellijk het punt en ook de opslag.

Ook bij het dubbelspel krijg je maar 1 servicebeurt per koppel. De serveerder begint, gevolgd door de partner van de ontvanger, hierna de partner van de serveerder en tot slot mag de ontvanger zelf eens opslaan. Steeds in deze volgorde wordt er herhalend opgeslagen.

Voorbeeld puntentelling:

STAND	SPEELVELD / SERVICE	UITLEG
0-0		<p>De eerste service gebeurt steeds uit het rechter vak.</p> <p>Ploeg AB won de toss dus mag A eerst serveren naar C.</p>
1-0		<p>AB scoorde, dus A en B wisselen van plaats en behouden hun service. De ontvangers blijven altijd staan.</p> <p>A serveert nu naar D.</p>
2-0		<p>AB scoort opnieuw. Ze wisselen dus van plaats en behouden hun service. De ontvangers blijven nog altijd staan.</p> <p>A serveert weer naar C.</p>

2-1		<p>CD hebben gescoord. Zij hebben één punt en nemen de service over. Iedereen blijft staan.</p> <p>Daar CD een oneven aantal punten hebben, beginnen ze te serveren vanuit het linkervak!</p> <p>D serveert naar B.</p>
3-1		<p>AB wint het punt. Iedereen blijft weer staan en de service gaat over.</p> <p>AB heeft een oneven aantal punten en serveert dus vanuit het linkervak.</p> <p>B serveert naar D.</p>
4-1		<p>AB scoort opnieuw. Ze behouden de service en wisselen van plaats.</p> <p>B serveert naar C.</p>

Figuur 4: Voorbeeld puntentelling badminton

2.5. Wisselen van speelhelft

Spelers moeten van speelhelft wisselen:

- op het einde van de eerste game;
- op het einde van de tweede game, indien men een derde game moet spelen;
- in die derde game, wanneer de eerste partij 11 punten heeft bereikt.

2.6. Rustpauze

Wanneer een speler of team als eerste 11 punten heeft, krijgen beide ploegen 60 seconden rust. Tussen elke game is er een rustpauze van 2 minuten.

Hoofdstuk 3: Technisch gedeelte

3.1. Forehand – Backhand

Badminton wordt gespeeld met een racket waarmee je een shuttle probeert te raken. Dit kan op 2 manieren, namelijk in forehand of in backhand. Deze zijn verschillend in gebruik van de zijde van het racket.

Forehand:

Je houdt je racket vast in 1 hand, dit is je rackethand en dus ook de racketzijde of forehandzijde. Wanneer je rechtshandig bent, is dit je rechterzijde, bij linkshandige is dit links.

Backhand:

Wanneer je de shuttle raakt aan je niet-racketzijde, speel je deze met de backhand. Rechtshandige spelers spelen aan de linkerzijde van hun lichaam, maar houden de racket vast in de rechterhand.

3.2. Basisgrepen

Er zijn verschillende basisgrepen die elk hun eigen voor- en nadelen hebben. Bij elke slag kun je een specifieke greep gebruiken. Hoe meer je van greep kunt veranderen, hoe meer variatie je in je spel kan leggen. Sommige van deze grepen worden meer gebruikt dan andere en ook in het onderwijs probeert men zich te beperken tot de meest noodzakelijke greep.

- Hamergreep:

Houd je racket zo, dat het racketblad loodrecht staat op het net en neem de grip vast met je rackethand zoals een hamer. Beeld je in dat je met de rand van de racket ergens een spijker moet in slaan. Tussen je duim en wijsvinger ontstaat er een "V", op de smalle zijde van je grip. Als je één oog sluit en naar je racket kijkt, mag je

alleen het frame zien en geen enkel van je snaren. Met deze greep kan je alle slagen aan de forehandzijde met enorm veel kracht uitoefenen.

Een variatie op deze hamergreep, is de universele greep.

Deze is bijna net dezelfde als de vorige, maar je duim bevindt zich nu tussen je wijs- en middelvinger. Deze zijn los van elkaar, waardoor je een iets flexibelere greep hebt, maar waar je minder hard mee kan slaan. De precisie wint hier van de kracht.

- Duimgreep:

Dit is een greep die vooral gebruikt wordt aan het net en dan vooral met je backhand. Je houdt je racket recht voor je (verticaal) en je kijkt door je snaren naar het net. Vorm met je raket hand een OK- teken (duim wijst omhoog) en grijp zo je racket vast. Je kneukels van je hand wijzen naar het net en je duim komt op de brede zijde van het racket te liggen (opwaarts).

- Palmgreep¹:

Houd je racket voor je evenwijdig met het net, zodat de brede zijde naar je toe wijst. Leg je handpalm rond deze zijde en vervolgens krijg je een "V"- vorm op de dunne zijde van je racket. Ook belangrijk, is dat er enige spatie is tussen middel- en wijsvinger. Zorg er steeds voor, dat je racketblad evenwijdig is en blijft met het net. Bij vele forehandslagen aan het net komt deze greep van toepassing.

Dit zijn zowat de meest belangrijkste grepen in volgorde. Het is vooral de eerste greep, namelijk de hamergreep of universele greep die men gaat aanleren in het onderwijs. Dankzij een goede greep ben je al half goed begonnen.

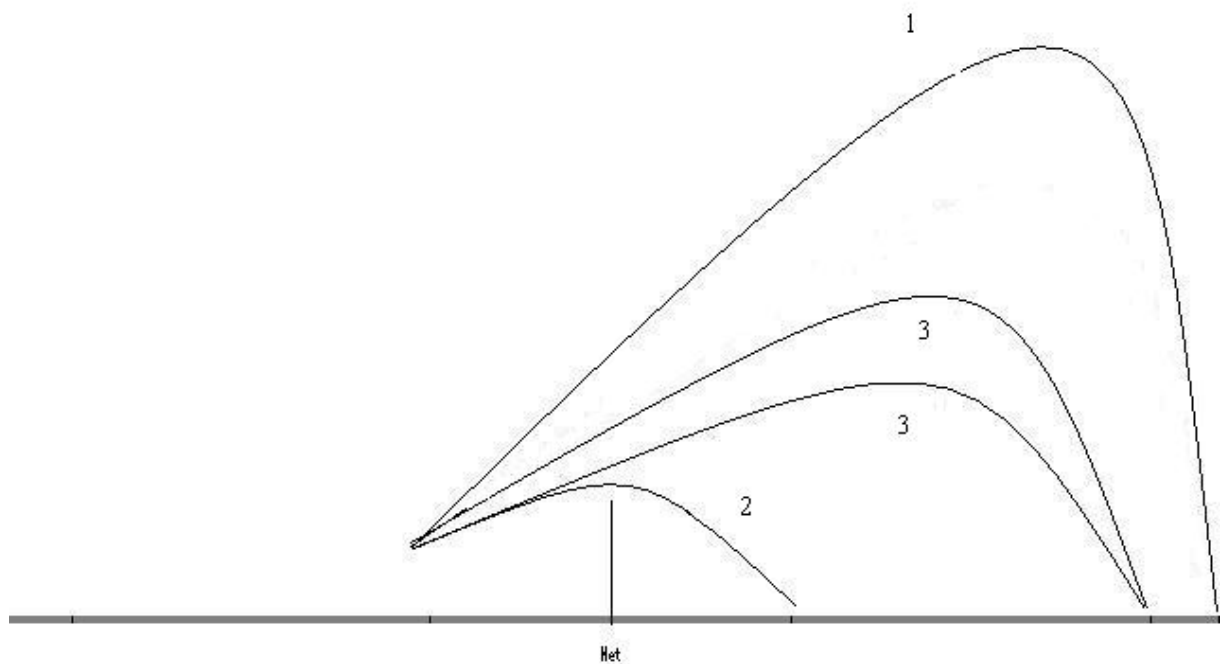
---

^{1 1} Tim Wouters, 2003- 2004, Badminton: Basistechnieken en foutenanalyse, KHLeuven, 79 p
Ine De Clerck; Piet Benoit, 2006, Van shuttle tot smash, Acco Leuven/Voorburg, 362 p

3.3. Verschillende slagen¹

Opslag:

1. Lobservice
2. Korte service (forehand/backhand)
3. Flickservice (forehand/backhand)

Figuur 5: Soorten opslagen

¹ Helga Swinnen, 1997, Bad – Mini – Ton, Khleuven, 45 p
Ine De Clerck; Piet Benoit, 2006, Van shuttle tot smash, Acco Leuven/Voorburg, 362 p
<http://www.inter-esse.be/sport/badminton/index.php>

3.3.1. Lobservice

Bij de lobservice speel je de shuttle onderhands met de forehand, vanachter de T-lijn hoog en diep in het diagonale serveervak van je tegenspeler.

De bedoeling van deze slag is, om je tegenstander zo ver mogelijk naar achteren te drijven in het speelveld. Met ver slaan, bedoelen we tussen de twee achterlijnen van het badmintonveld. Hiernaast is de hoogte belangrijk. De shuttle is pas hoog genoeg, wanneer hij boven de reikwijdte van de ontvanger komt. Zo is de ontvanger verplicht om zich achterwaarts te verplaatsen en is deze in verdediging gedrongen.

Aandachtspunten:

Vooraf aan de slag:

- We staan kort achter de servicelijn en tegen de middellijn.
- Onze niet-racketvoet staat vooraan en wijst in de richting waarnaar we gaan spelen. Het racketbeen staat in 90° ten opzichte van het voorste been en wijst naar buiten toe.
- Al ons gewicht steunt op de achterste voet.
- Onze romp staat dwars op het net gericht.
- We houden onze racket vast in hamergreep en er is een hoek zichtbaar tussen onze onderarm en de steel van het racket ($\pm 90^\circ$).
- Breng het racket in het verlengde van je romp vooraleer je gaat slaan.
- Houd de shuttle schuin voor je vast, op heuphoogte.

Tijdens de slag

- Verleg je gewicht van achteren naar voren.
- De armbeweging gaat een ontspannen sleepbeweging zijn, die ingezet wordt door de elleboog.
- Laat de shuttle schuin voor je vallen.
- Een krachtige opwaartse slag van de onderarm zal snelheid meegeven aan de shuttle.
- Raak de shuttle laag, maar schuin voor je.

Na de slag:

- Een uitzwaai is nodig om snelheid en hoogte mee te geven aan de shuttle.
- Je romp staat evenwijdig met het net en je rechterhand raakt je linkerschouder.

3.3.2. Korte service (forehand/backhand)

De korte service is net het tegenovergestelde van de lobservice. Je neemt op dezelfde plaats post als bij de lobservice, kort achter de servicelijn en naast de middellijn en je gaat de shuttle juist over het net slaan, kort achter de opslaglijn in het diagonale serveervak van je tegenstrever.

Door deze korte opslag moet je tegenstrever een voorwaartse beweging uitvoeren en lok je hem zo weg van zijn basisplaats, waar hij immers anders sterk uit de hoek kan komen.

Doordat je de shuttle kort en laag speelt, dwing je je tegenstander om hoog te spelen en ben je onmiddellijk in een aanvallende positie. Je kan kiezen om deze opslag met je forehand of backhand te spelen. Ze hebben elk hun eigen kenmerken.

Aandachtspunten forehandslag:

Vooraf aan de slag:

- De uitgangspositie is dezelfde als bij de lobservice.
- Hierdoor kan je spreken van een verrassingseffect en daarom wissel je geregeld eens af.
- Gebruik de losse palmgreep om meer precisie te kunnen uitvoeren

Tijdens de slag:

- Ook hier verleg je het lichaamsgewicht van op de achterste naar de voorste voet.
- Je armbeweging is kleiner en rustiger en komt vanuit de elleboog. Je gaat geen versnelling uitvoeren, maar eerder een vertraging. Je duwt de shuttle net over de T-lijn van je tegenstrever. Precisie en een goed gevoel zijn belangrijk bij deze slag.
- Je houdt de shuttle zo hoog mogelijk als dit reglementair is toegelaten (net onder de onderste zwevende rib).

Na de slag:

- We zwaaien het racket door, tot het horizontaal is met de netrand.
- De romp staat evenwijdig met het net en we nemen snel de basishouding aan.

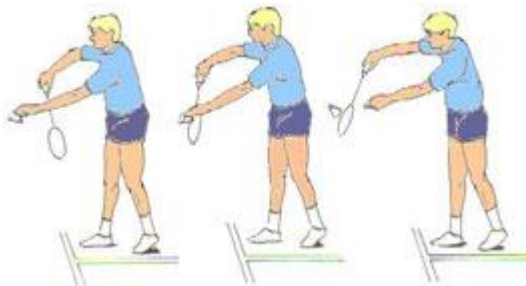
Aandachtspunten **backhandslag**:

Voor de slag:

- We staan zo ver mogelijk vooraan, dus net achter de serveerlijn en naast de middellijn.
- Bij backhand staat de racketvoet vooraan.
- Het gewicht is meteen op je voorste voet gelegd, op de racketvoet.
- Houd je racket vast door middel van een losse duimgreep. Het racketblad loopt horizontaal met het net.
- De shuttle wordt tussen duim en wijsvinger vastgehouden voor het lichaam als een "vieze sok". Je hebt dus steeds een zicht op de shuttle.

Tijdens de slag:

- Je gaat een kleine scharnierbeweging uitoefenen rond de elleboog.
- Duw de shuttle over het net en raak het zo hoog mogelijk.

Figuur 6: Korte backhand service

Na de slag:

- Zwaai net zoals bij de forehandslag het racket door tot op horizontale hoogte.

3.3.3. Flickservice (forehand/backhand)

Deze service is een kleine combinatie van de twee vorige opslagen. Je kan hem zowel in forehand als backhand uitvoeren. Je neemt plaats, daar waar we steeds staan voor de opslag. Je speelt de shuttle buiten het bereik van je tegenspeler zo ver mogelijk en vaak komt dit verrassend over. Vaak verwacht je tegenspeler een korte opslag, maar komt er dus een verre slag. Hierdoor staat deze vaak vastgenageld aan de grond. De shuttlebaan is wel meer afgevlakt als bij de lobservice.

Aandachtspunten forehandslag:

Voor de slag:

- Je racketvoet staat opnieuw achteraan en de andere wijst in de slagrichting.
- Het gewicht start op ons achterste been.
- Je romp staat loodrecht op het net.
- Houd de shuttle schuin voor je vast met een gestrekte arm.
- Een universele greep is hier het best op zijn plaats. Hiermee kan je gerichter slaan en handelen.
- Het racket is in het verlengde van ons lichaam gebracht vooraleer we de inzet gaan doen.

Tijdens de slag:

- Verplaats het lichaamsgewicht van achteren naar voren.
- De armbeweging kent een kleine sleepbeweging, en de onderarm blijft horizontaal. Hierdoor kunnen we de shuttle hoog raken.
- De slag is opgedeeld in twee delen. In het begin gaan we de neiging geven van een korte slag, maar deze wordt gevolgd door een krachtige polsslag, waardoor we de shuttle ver slaan en we dus een verrassingseffect krijgen.
- De shuttle zo hoog mogelijk raken als toegelaten, is nodig. Werp deze niet op, maar laat hem gewoon los.

Na de slag:

- Een beperkte doorzwaai van het racket, dankzij de stevige polsslag.

Aandachtspunten backhandslag:

Voor de slag:

- Je neemt dezelfde positie aan van een korte backhandservice.
- De shuttle wordt ook hier als een vieze sok vastgehouden.
- We nemen het racket vast met de duimgreep om een beter gevoel te krijgen.

Tijdens de slag:

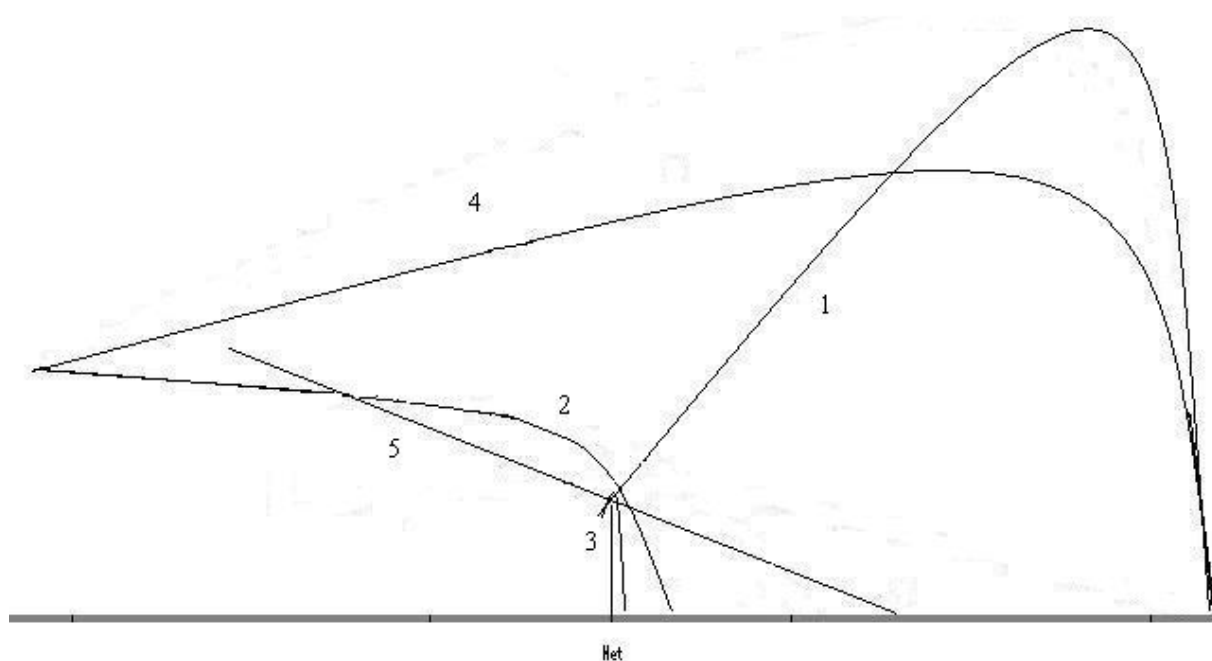
- Probeer een los gevoel te behouden over het racket
- Gebruik de scharnierbeweging in de elleboog en pols
- Laat de shuttle vallen net voor het moment dat je hem gaat raken
- Voer een snelle arm –en polsbeweging uit.
- Grijp je racket stevig vast, op het moment dat je de shuttle raakt.

Na de slag:

- Een lichte doorzwaai met je racket.

Aanvals – of verdedigingslagen¹

1. Lob (forehand/backhand)
2. Drop
3. Netdrop
4. Clear
5. Smash

Figuur 7: Soorten slagen badminton

¹ Tim Wouters, 2003- 2004, Badminton: Basistechnieken en foutenanalyse, KHLeuven, 79 p
Ine De Clerck; Piet Benoit, 2006, Van shuttle tot smash, Acco Leuven/Voorburg, 362 p
Pat Davis, 1985, Bdminton, Publiboek/Baart, 60 p

3.3.4. Lob (forehand/backhand)

De lob is een onderhandse slag, waarbij we kort bij het net de shuttle laag raken, overslaan en liefst zo ver mogelijk in het veld van de tegenstrever. Doordat je je tegenstrever naar achteren hebt gestuurd, moet deze zich beperken tot verdedigen, waardoor jij de kans krijgt om hierop aan te vallen. Vaak moeten we de lob uitvoeren als verdediging op een korte slag van je tegenspeler, maar dankzij deze verre slag, krijg je de kans om de touwtjes in handen te nemen en dus het spel te dirigeren.

Aandachtspunten forehandslag:

Voor de slag:

- We nemen een schermhouding aan.
- Racketvoet staat vooraan en wijst in de richting naar waar we gaan slaan.
- Er wordt een duidelijke hoek gevormd tussen racketsteel en de arm.
- Niet – racketarm is gestrekt naar achteren om je in balans te houden.
- Houd je racket vast in een hamergreep

Tijdens de slag:

- De lusbeweging wordt uitgevoerd. Breng het racket weg van de shuttle en er heel snel terug naartoe. Houd het racket voor je uit.
- Gebruik de losse hamergreep en knijp hem toe op het moment dat je de shuttle raakt.
- Raak de shuttle laag, maar schuin voor je.

Na de slag:

- Nadat we de shuttle geraakt hebben, zwaaien we ons racket door.
- We eindigen opnieuw in een schermhouding, waarbij onze arm gebogen is.

Aandachtspunten backhandslag:

Voor de slag:

- Neem de schermhouding aan en maak je zo groot - lang mogelijk.
- Richt je naar de shuttle in de backhandhoek, kortbij het net.
- Houd je racket vast door middel van een duimgreep.

Tijdens de slag:

- Voer de lusbeweging uit in twee tijden. Haal elleboog en racket weg van het net, maar breng hem er zeer snel terug naartoe. Eerst de elleboog, gevolgd door een roterende arm.
- Knijp op het moment dat je de shuttle raakt, de duimgreep toe
- Raak de shuttle schuin voor je uit.

Na de slag:

- Nadat je de shuttle geraakt hebt, ga je je arm helemaal uitzwaaien.
- Neem hierna opnieuw de schermhouding aan.

Figuur 8: Schermhouding

3.3.5. Drop

Wanneer we een drop gaan spelen, staan we achteraan ons eigen veld en gaan we de shuttle in het voorveld van de tegenstander spelen (droppen). We proberen onze tegenstander naar het net te lokken, weg van zijn basisplaats via een neerwaartse slag, kort achter het net.

Vaak reageert de tegenspeler hierop via een onderhandse slag, waardoor je onmiddellijk in de aanval kan treden.

Aandachtspunten drop:

Voor de slag:

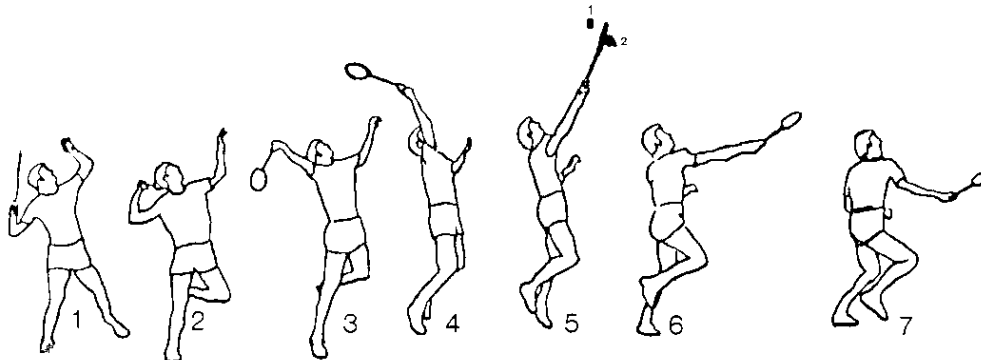
- We vertrekken vanuit onze basishouding, dus benen licht gespreid en romp evenwijdig met het net.
- Hierna zetten we onze racketvoet naar achter en onze tenen hiervan wijzen in een hoek van 90° naar de buitenkant.
- We brengen onze racket hoog boven ons lichaam door onze arm weg van de shuttle te bewegen.
- Wijs met je niet – rackethand richting de shuttle.
- Neem geheel plaats onder de shuttle.

Tijdens de slag:

- Je brengt je racketvoet naar achteren, zodat je dwars op het net staat.
- Duw jezelf af op je racketvoet.
- Roteer je lichaam mee naar het net.
- Breng je racket hoog om de shuttle zo hoog mogelijk te raken, net voor je lichaam.
- Rem het racket zo laat mogelijk af (niet doorzwaaien, dat doen we bij de clear)

Na de slag:

- Je gaat landen op je racketvoet.
- Je komt dwars op het net te staan om de basishouding opnieuw aan te nemen.
- Zwaai uit met je racket naar de linkerzijde van je lichaam.

Figuur 9: Uitvoering drop

3.3.6. Netdrop

De netdrop is een slag die we gaan spelen vanuit ons eigen voorveld in het voorveld van onze tegenstrever, via een korte en lage slag. Je speelt de slag onderhands en hij kan zowel forehand als backhand slaan. Je gaat je tegenstrever van zijn basispositie lokken om hierna zelf in de aanval te kunnen treden.

Aandachtspunten netdrop:

Voor de slag:

- Aangezien het een voorwaartse beweging is naar het net toe, voeren we de schermhouding toe.
- Houd je racketblad onder je pols.
- Er is een verschillende greep voor forehand en backhand. Bij de forehand gebruik je de handpalmgreep, waarbij deze naar boven wijst. Voor de backhand is de duimgreep ideaal en wijzen je kneukels opwaarts naar de shuttle.

Tijdens de slag:

- Kleine plooibeweging in elleboog en pols.
- Breng je racket in de baan van de shuttle en "duw" deze over het net.
- Raak de shuttle zo hoog mogelijk, wat de kans om in het net te slagen verkleind.

Na de slag:

- Er zijn weinig aandachtspunten na de slag. De basishouding snel aannemen is de voornaamste.

3.3.7. Clear

De clear is misschien wel de meest gekende en meest voorkomende slag. Velen zien het gewoon als een bovenhandse slag, maar hier komt veel meer bij kijken.

Je gaat een opbouwslag uitoefenen vanuit je eigen achterveld, naar het achterveld van je tegenstrever. Door enorm veel kracht uit te oefenen en de juiste techniek lukt dit zeker. De ene krijgt hierdoor de shuttle al verder geslagen dan de andere.

Doordat je de shuttle naar achteren speelt, moet je tegenstrever achteruit en dwing je hem in verdediging. Hoe vlakker je clear geslagen is, hoe aanvallender. Als deze eerder hoog is, heeft hij een verdedigend karakter.

Aandachtspunten clear:

Voor de slag:

- Breng je racketvoet een stap naar achteren. De tenen wijzen hiervan naar buiten net als bij je linkervoet.
- Je arm wordt opgeheven en deze is in het verlengde van je schouderas.
- Houd je racket vast in hamergreep om veel kracht uit te oefenen.
- Met je vrije hand wijs je richting de shuttle.
- Het lichaam staat geheel onder de shuttle.

Tijdens de slag:

- Breng je gewicht naar achteren.
- Maak een grote lusbeweging met je slagarm.
- Duw jezelf af op je racketvoet en draai je heup in (extra kracht).
- Raak de shuttle zo hoog mogelijk.
- Maak met je linkerarm een tegenbeweging om stabiliteit te behouden.

Na de slag:

- Breng je gewicht naar voren.
- Land op je racketvoet en met je romp evenwijdig met het net.
- Zwaai je racketarm door en breng je racket rechts van je.

3.3.7. Smash

De smash is de meest aanvallende slag die we kennen. Deze is bedoeld om meteen je tegenstander uit te schakelen met een hard neerwaartse slag. Indien de smash goed is uitgevoerd, staat je tegenstrever vaak aan de grond vastgenageld. Je brengt de shuttle snel omlaag in het speelveld van je tegenstander en je past deze slag toe, als de voorafgaande slag van je tegenstander hoog, maar te zwak is.

Aandachtspunten smash:

Voor de slag:

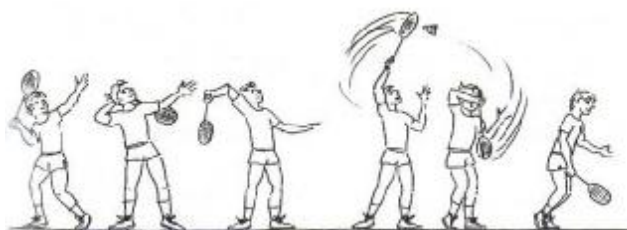
- De uitvoerbeweging van de smash komt gedeeltelijk overeen met deze van de clear. Alleen gaat het bij de smash nog allemaal iets sneller.
- Gebruik de losse hamergreep.

Tijdens de slag:

- Op het moment van slaan, knijp je extra hard in de grip van je racket, dit versnelt de beweging nogmaals.
- Gebruik een extra polsbeweging om de shuttle neerwaarts te krijgen.
- Ook raak je de shuttle voor het lichaam op een hoog punt.

Na de slag:

- Een langere uitzwaai beweging om je krachtinspanning op te vangen.

Figuur 10: Uitvoering smash

Hoofdstuk 4: Tactisch gedeelte

4.1. Tactiek is belangrijk

Naast technische aspecten zijn er in badminton ook heel wat tactische regels waarmee we rekening moeten houden. Tactiek zorgt ervoor dat we efficiënt spelen en hierdoor de wedstrijd naar ons toe trekken.

Hoe ga je de shuttle slaan? Waar ga je de shuttle spelen? Waar ga je staan om de shuttle te ontvangen? Allemaal vragen die mede tactiek belangrijk maken.

Tactiek moet toegepast worden van in het begin bij het aanleren van badminton.

Anticiperen in het spel, welke slag wanneer moet toegepast worden en waar we de speler in de problemen kunnen brengen, leer je ook aan beginnende spelers.

Natuurlijk is het hanteren van enkele technische regels noodzakelijk vooraleer we aan de tactiek kunnen denken, maar eens de leerling in staat is om de shuttle over het net te slaan, kan je tactische aandachtspunten stelselmatig aanbieden.

4.2. Tactische principes

Er zijn verschillende belangrijke tactische principes. Een zeer groot verschil is er te merken tussen de tactiek die we toepassen in het enkelspel, of diegene die we gaan toepassen bij het dubbelspel.

4.2.1. Tactiek enkelspel

Voor het enkelspel gaan we ons toelagen op de principes van Roger Mills. Deze heeft de belangrijkste elementen samengevat via het A-B-C – principe. Wanneer we in het onderwijs hierop onze aandacht vestigen, komen we al zeer ver.

A-B-C – principe van Roger Mills:

- Away (weg) van de tegenstander
- Backhand best
- Concentreren op het voorkomen van fouten
- Diepte van het veld is belangrijker dan de breedte
- Eerste (vroegste) raakpunt
- Flitsend terug naar de basis

- Grond: speel neerwaarts
- Houd je oog op de tegenstander

4.2.1.1. Away (weg) van de tegenstander

Zoals de titel het zelf al laat vermoeden, is het de bedoeling om steeds weg te spelen van je tegenstander. Hiermee bedoelt men om deze te laten lopen binnen zijn veld door een gevarieerde keuze van slagen. Je hebt een breed spectrum waaruit je kan kiezen: clear (om de tegenstander naar achter te dwingen), drop (lok de tegenstander kort aan het net), lob, smash,... en combineer deze. Probeer de tegenstander zo van zijn basis te krijgen, zodat hij in de verdediging moet.

4.2.1.2. Backhand best

De backhand is vaak de mindere slag van de leerling. Probeer daarom zelf deze slag te vermijden, maar speel zelf zo ver mogelijk langs de zijlijn, dat je tegenstrever deze moet gebruiken. Hierdoor ligt zijn kans op falen lager en je eigen kans op scoren hoger.

De reden waarom deze slag zo moeilijk is, ligt bij de coördinatie op gebied van techniek en tactisch komt je zwakheid bovendrijven. Je staat namelijk met je rug naar het spel.

4.2.1.3. Concentreren op het voorkomen van fouten

Er is een duidelijk verschil tussen beginners en topspelers (experts), wat logisch is. Het foutenaantal bij beginners ligt hoger omwille van de gebreken op technisch niveau. Ze maken vaak foute slagkeuzes en ook hun voetenwerk is vaak nog onzorgvuldig.

Topspelers maken zelf minder fouten en dwingen meer fouten af bij hun tegenspeler. Vaak kan je op deze gegevens afgaan wie de wedstrijd wint (zie tabel tijdens tenniswedstrijden, waar de unforced errors worden aangegeven).

Voorkom fouten door:

- Veilig te spelen: zorg ervoor dat je binnen het veld speelt i.p.v. buiten
- Kies de juiste slag: anticipeer op de voorafgaande slag van je tegenstander

Bij de opslag: neem voldoende tijd, wissel af van opslag, ...

Bij het ontvangen: wacht tot je klaar bent, concentreer je op wat gaat komen,...

4.2.1.4. Diepte van het veld is belangrijker dan de breedte

Het veld van badminton is beduidend langer dan breed. Hierdoor moet je vooral je slagen aanpassen aan de lengte van het veld en dus minder links of rechts spelen. Ideaal is het om je tegenstrever van zijn/haar basis te lokken door de shuttle kort achter het net te spelen, gevolgd door een verre lob.

In het onderwijs gaan we hier zeker de nadruk op leggen, aangezien de leerlingen vaak maar op een half terrein kunnen spelen wegens plaatsgebrek. Dit daagt leerlingen uit om te variëren in afstand in plaats van breedte.

4.2.1.5. Eerste (vroegste) raakpunt

Hoe dichterbij het net en hoe hoger je de shuttle raakt, hoe beter. Dit is een algemene regel. Van hieruit kan je een aanvalslag plannen dat je tactisch voordeel geeft. De slag kan neerwaarts geslagen worden, waardoor de tijd van je tegenstander om te beslissen beperkt is en het punt sneller gemaakt is.

4.2.1.6. Flitsend terug naar de basis

Dit is misschien wel het belangrijkste aandachtspunt voor tactiek. Dit moet bij leerlingen aangeleerd worden van in het begin, zodat ze niet na elke slag blijven staan, daar waar ze slaan. Keer na elke slag dus snel terug naar je basis met een afwachtende houding hierbij. Vanuit je basis sta je het best opgesteld om te bewegen naar de shuttle toe en is het moeilijker voor je tegenstrever om weg van je te spelen.

4.2.1.7. Grond: speel neerwaarts

Dit is een aanvalssituatie die we moeten toepassen. Wanneer we de shuttle snel neerwaarts spelen, neem je initiatief. Hierop kan de verdediger enkel reageren via een opwaartse slag of hij moet de rally afmaken. Neem dus aanvallend initiatief en zorg ervoor dat je zelf niet het deksel op de neus krijgt.

4.2.1.8. Houd je oog op de tegenstander

Kijk steeds naar je tegenstander zijn handelingen. Deze geeft vaak onbewuste aanwijzingen waarop je snel kan anticiperen. Dit geeft voordeel in je spel.

4.2.2. Tactiek dubbelspel¹

De tactiek voor het dubbelspel is anders dan deze van het enkelspel. De wedstrijd wordt gespeeld met 4 personen, het speelveld is breder en dit zorgt voor aanpassingen. De toepassing "weg van de speler" is moeilijker toe te passen, aangezien er een extra speler op het veld staat. Snel neerwaarts is de meest efficiënte slag die men kan toepassen om punten te scoren om vervolgens de zijlijnen goed af te dekken uit schrik voor een tegenreactie. Duidelijke verschillen zijn merkbaar bij het opslaan, aanvallen, verdedigen en wisselen (aanval ↔ verdediging) bij dubbelspel.

4.2.2.1. Opslagsituatie

Zeer belangrijk in dubbelspel is het veroveren van de opslag en deze zo lang mogelijk behouden. Deze geeft een meerwaarde aan je spel. De leerlingen staan allemaal opgesteld in aanvalspositie, wat inhoudt dat ze achter elkaar staan (zie figuur). Diegene die opslaat, staat dicht bij de T-lijn en gebruikt vooral de korte service als opslag. Zijn medespeler staat zo'n 2m achter hem in basishouding op de middellijn.

De ploeg die ontvangt, staat naast elkaar opgesteld. De ontvanger meer vooraan dan zijn partner. Beide in service-ontvangsthouding. In het dubbelspel moet je een onderscheid maken in je keuze van opslag: korte opslag of flickservice.

Figuur 11: Opslagsituatie dubbelspel

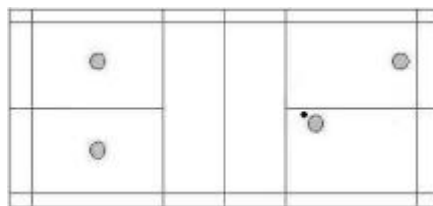
¹ Ine De Clerck; Piet Benoit, 2006, Van shuttle tot smash, Acco Leuven/Voorburg, 362 p
Tim Wouters, 2003- 2004, Badminton: Basistechnieken en foutenanalyse, KHLeuven, 79 p
Pat Davis, 1985, Badminton, Publiboek/Baart, 60 p

Korte opslag:

Vaak wordt er in dubbelspel gekozen voor een korte opslag. Deze zorgt ervoor dat je tegenstander moet reageren via een opwaartse slag als verdediging op je opslag. De serveerder blijft vooraan aan het net gepositioneerd, zijn collega blijft van achteruit spelen.

Flickservice:

Aangezien deze opslag niet echt in je eigen voordeel is als serveerder, brengen we hem soms tussen de korte services als verrassing. De opstelling moet echter aangepast worden kort na de service. De spelers komen naast elkaar te staan i.p.v. voor-achter elkaar.

Figuur 12: Positie bij korte service of flickservice

4.2.2.2. Aanvallen

Wanneer één van beide spelers de kans krijgt om aan te vallen en deze ook benut, kom je als team tot aanvallen. Dit houdt in, dat de spelers achter elkaar gepositioneerd zijn en vooral neerwaartse slagen uitvoeren.

De voorspeler probeert kort en vinnig te spelen en houdt zijn racket hoog. Hij speelt de shuttle kort achter het net via een netdrop of push. De achterspeler neemt dezelfde uitgangspositie aan, maar beheerst het achterveld. Deze gaat vooral via smash en drop de shuttle overslaan.

Figuur 13: Verschil in posities bij aanval en verdediging

4.2.2.3. Verdedigen

Het grote verschil met aanvallen, is dat je best zij-aan-zij verdedigt. Je verdedigt je eigen helft van het speelveld, zowel vooraan als achteraan. Als verdediger word je beperkt in je slagen en daarom kan je best kort en vlak over het net slaan en indien mogelijk zelfs naar de zijkanten van het veld.

4.2.2.4. Omschakeling aanval ↔ verdediging

Omschakelen tijdens de wedstrijd is niet altijd even gemakkelijk. Zeker niet bij kinderen in het onderwijs. Toch moet er snel gewisseld kunnen worden van de aanvalspositie (voor-achter) naar de verdedigingspositie (zij-aan-zij) en omgekeerd. De regel die we hier moeten onthouden, is dat je het tegengestelde moet doen van je partner.

Vb: Indien deze links vooraan de shuttle gaat oprapen, moet je rechts positie nemen op het veld.

Het is ook mogelijk dat je van achteren een smash gaat uitvoeren. Hierop gaat je medespeler snel vooraan post vatten op de T-positie (basis).

DEEL 2: Observeren en evalueren in de les LO

Hoofdstuk 1: Wat is evaluatie en wat is het doel?¹

Bij een evaluatie ga je een proces beoordelen aan de hand van vooropgestelde criteria. Evalueren is niet altijd even evident. Vaak vinden leerkrachten het niet nuttig en gaan ze weinig of zelfs helemaal niet evalueren en geven ze de leerlingen scores in functie van andere beoordelingscriteria (inzet, stiptheid, orde, netheid, ...).

De kans op een subjectieve beoordeling is bij leerkrachten LO dan ook groter, al mag men dit niet veralgemenen.

Sinds enkele jaren wordt er met een vernieuwd vakconcept gewerkt, waarin ook lichamelijke opvoeding een plaats heeft gekregen. Deze moeten dus net zoals alle andere vakken ook rekening houden met de prestaties van de leerlingen gedurende een heel schooljaar.

Er zijn dus verschillende criteria waar je rekening mee moet houden om te evalueren.

Een opsomming:

- Attitude en inzet van de leerling tijdens de les LO
- Prestatie of vaardigheid van de leerling. Voldoet deze aan de norm?
- Vorderingen die de leerling maakt gedurende het ganse jaar, met aandacht voor de evolutie van zowel de zwakke als de sterke leerlingen, elk op hun niveau.

Evalueren is van veel grotere betekenis dan alleen maar wat punten geven op het einde van het schooljaar. Het idee dat LO alleen maar voetballen in de zon is en dat op het eind van het schooljaar iedereen geslaagd is, moet eruit.

Lichamelijke opvoeding is één vak uit het geheel en evaluatie is er om de leerling te ondersteunen gedurende zijn schoolloopbaan.

Evalueren heeft als doel:

- de leerling te motiveren, zodat deze zich wil inzetten om iets te bereiken.
- een score te meten om zo te zien waar het kind staat.
- na te gaan of de gebruikte werkvormen en technieken goed zijn in je les.

Testen worden nog te vaak geïsoleerd bekeken waardoor dit beeld afwijkt van een globaal beeld van de werkelijkheid (de globale evaluatie en evolutie van de leerling).

Hieraan moet gewerkt worden!

---

¹ Dolf Janson; Dick Memelink, 2005, Observeren kun je leren, Baarn: Hbuitgevers, 159 p
J.D. Bosch; J.S. Dijkstra; S.M.J. Van Hekken; H. Nakken, 1997, Leren observeren, Bussum: Coutinho, 96 p
Emmi Debeuckelaer, 2002-2003, Het observeren van technische vaardigheden, Leuven
K. Dewil; K. Nackom; G. Lambeir, 2006-2007, Vakdidactiek 2LO, KHleuven

Hoofdstuk 2: Soorten van evalueren

Leerkrachten LO hebben de keuze om verschillende manieren van evalueren toe te passen. Afhankelijk van de situatie wordt er gekozen voor de meest geschikte vorm. De drie meest voorkomende evaluatievormen die vandaag de dag gebruikt worden, zijn de authentieke evaluatie, evaluatie van toepassing en de portfolio.

Bij de authentieke evaluatie, gaat men evalueren in een reële situatie. Het gaat over een langere realistische periode, waarin de leerling verschillende (complexe) technieken gaat uitvoeren. De leerkracht begeleidt de leerling en evalueert hem/haar op meer dan alleen het eindresultaat. Leerlingen weten wat te doen en verbeteren zichzelf en elkaar voortdurend.

Bij evaluatie van toepassing gaat de leerling een complexe vaardigheid uitvoeren dat afgebakend moet zijn met juiste en strakke normen.

Een portfolio ten slotte is een map, waarin de leerling alles bijhoudt wat hij over dat thema leert of gebruikt. Het geeft een overzicht weer van wat je doet.

Dankzij het vernieuwde vakconcept komen we dus tot een meer gevarieerde vorm van evalueren, waarin er meer nadruk komt te liggen op het proces in plaats van op het product. De leerling krijgt zo een beeld van zijn/haar vaardigheden waaraan steeds kan gewerkt worden.

Naast de proces- en productevaluatie zijn er nog andere vormen van evalueren mogelijk.

Men kan formeel of informeel gaan evalueren, waar we bij het eerste een gestructureerde test gaan afbakenen met vooropgestelde criteria. Bij een informele test krijgt de leerling een punt op eerder vormen van aanwezigheid, stiptheid,...

Ook is er een verschil in het formatief en het summatief evalueren. Formatief evalueren is een leerproces, waarbij men deelpunten gaat geven over verschillende periodes. Een summatieve evaluatie is een punt op het einde van het jaar. Eén punt dat dus alles bepaalt.

Tot slot kan je nog even stilstaan bij kwalitatief of kwantitatief evalueren. Als men aandacht legt op de kwaliteit, zullen de technieken vooral belangrijk zijn die men uitvoert tijdens de sport. Een kwantitatieve evaluatie past men meer toe bij het geven van één vast punt, zoals verspringen, hoogspringen of het lopen op tijd.

Vele vormen van evalueren die elk hun voor- en nadelen hebben. Toch zien we een aanpassing ten opzichte van jaren geleden, waar het proces helemaal niet belangrijk was en juist de eindscore telde. Vandaag de dag krijgen leerlingen punten op hun niveau met hun capaciteiten.

Hoofdstuk 3: Evaluatieproces

Om te evalueren zijn er verschillende stappen nodig. Je kan niet zomaar zeggen dat iets goed of slecht is, zonder je ergens op te baseren. Argumenteren is belangrijk, waardoor je beter rekening kan houden met volgende stappen van het evaluatieproces:

- Stap 1: Wat gaan we beoordelen?
- Stap 2: Wat is voldoende en wat niet?
- Stap 3: Stel een protocol met duidelijke criteria en een schaal op.
- Stap 4: Verzamel alle resultaten.
- Stap 5: Rapporteer je score.

Hoe men dit wil evalueren, via welke vorm van evaluatie is niet belangrijk, maar zorg er steeds voor dat de leerlingen intensief bezig zijn en er een goede sfeer hangt. Breng jezelf niet in problemen door het moeilijker te maken dan het al is, maar zorg ervoor dat de leerlingen weten waar ze aan toe zijn, dat je kijkt naar datgene wat gevraagd is en dat er duidelijke afspraken gemaakt zijn van wat goed en fout is. Tijdens een les LO waarin je gaat evalueren, moet je rekening houden met verschillende aandachtspunten. Op organisatorisch vlak moet er op voorhand voldoende nagedacht worden.

Je zaal of terrein waar je les hebt, kan je onderverdelen in verschillende delen. Zo is er een afgebakende testruimte, waar de leerkracht aanwezig is. De rest kan gebruikt worden als oefenruimte of een plaats waar ze na de test iets kunnen spelen. De leerkracht moet zichzelf zo opstellen dat hij steeds het overzicht behoudt over de ganse ruimte.

Deel je les goed in, zodat iedereen evenveel tijd heeft om te oefenen en tests uit te voeren. Doe vooral niets wat de leerlingen nog niet eerder gezien hebben en herhaal eerst klassikaal wat ze moeten kunnen. Zorg voor een vlotte doorstroming tijdens de test en maak duidelijke afspraken. Wat zijn de criteria, hoeveel kansen krijg je, ... Geef als leerkracht een punt, maar baseer je dus niet enkel op het eindresultaat. Geef zowel een punt op de uitvoering als op de evolutie dat het kind heeft doorgemaakt gedurende de ganse oefenperiode. Als de leerling hiernaast ook nog eens een punt krijgt voor alles wat met attitude te maken heeft, zijn er weinig leerlingen met problemen voor LO.

De sterke leerlingen zijn vaak slordig in alles wat naast de test komt kijken en de zwakke net andersom. Toch krijg je door deze meervoudige score een goed/eerlijk globaal punt per leerling.

DEEL 3: Observatieprotocols

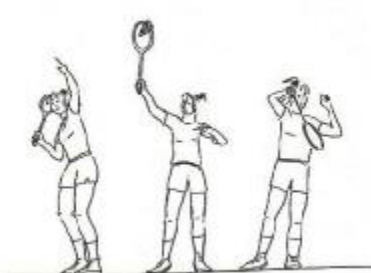

Observatieprotocol: Clear

Opdracht:

2 IIn gaan een wedstrijdje badminton spelen. Er is een observator die tijdens deze wedstrijd de clear gaat observeren en evalueren van 1 IIn. Na enige tijd wisselen de IIn van functie, zodat iedereen eens heeft gespeeld en ook iedereen geëvalueerd is.

CLEAR:

Figuur: Uitvoering clear

Naam speler: ..... **Naam observator:** .....

AANDACHTSPUNTEN	Zet een kruisje bij het juist toepassende!			
	ALTIJD	MEESTAL	SOMS	NOOIT
De niet -racketvoet staat vooraan.				
De romp staat dwars op het net.				
De vrije arm wijst naar de shuttle.				
Het hele lichaam staat onder de shuttle.				
Maakt met de slagarm een grote lusbeweging.				
Raakt de shuttle op het hoogste punt.				
Zwaait door na de slag tot naast de niet -racketheup.				

Observatieprotocol: Lobservice

Naam observator: .....

Naam speler: .....

Uitleg:

Gebruik het observatieprotocol om elkaar te beoordelen. Daarom ga je tijdens een wedstrijdje van 2 IIn, die 1 tegen 1 spelen, 1 II uitkiezen en deze beoordelen op zijn lobservice via deze kaart. Een andere II zal II 2 beoordelen. Schuif na enige tijd door van plaats en taak.

Figuur: Uitvoering lobservice

AANDACHTSPUNTEN Lobservice	Omcirkel datgene wat van toepassing is!			
	NOOIT 1	SOMS 2	MEESTAL 3	ALTIJD 4
<i>Voor de opslag:</i>				
- staat kort achter de servicelijn	1	2	3	4
- niet –racketvoet vooraan	1	2	3	4
- romp dwars op het net	1	2	3	4
- shuttle schuin voor je, op heuphoogte	1	2	3	4
- gewicht op achterste voet	1	2	3	4
<i>Tijdens de opslag:</i>				
- brengt gewicht van achteren naar voor	1	2	3	4
- sleepbeweging naast het lichaam	1	2	3	4
- raakt shuttle laag, schuin-voor	1	2	3	4
- er zit voldoende snelheid achter	1	2	3	4
<i>Na de slag:</i>				
- uitzwaai om snelheid mee te geven	1	2	3	4
- romp is evenwijdig met het net	1	2	3	4

Observatieprotocol: DROP

Naam speler: .....

Naam obesvator: .....

Datum: .....

DROP

Hoeveel keer scoort de speler een punt tijdens deze wedstrijd door middel van een drop?
Zet een streepje indien het lukt!

TOTAAL (= aantal gescoorde drops tijdens de wedstrijd):

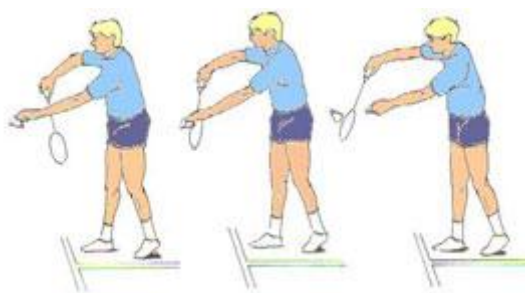
Observatieprotocol: Korte service

Opdracht:

Elke leerling gaat 3x een korte opslag uitvoeren. Je partner observeert, geeft deelpunten en een algemeen punt bij elke opslag. Na deze 3 pogingen wissel je van functie.

Leerling 1: .....
.....

Leerling 2:

 <p>Figuur: Uitvoering korte service</p>	<p>Korte service: Uitvoeringscriteria :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Racketvoet staat vooraan - Gewicht rust op de voorste voet - Racket loopt horizontaal met het net - Hou de shuttle vast tussen duim en wijsvinger als een “vieze sok”. Strek je arm volledig. 																																																	
PEER – EVALUATIE (1 leerling beoordeeld 1 medeleerling!)																																																		
	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 50%;"></th> <th colspan="3" style="text-align: center;">Partner 1</th> <th colspan="3" style="text-align: center;">Partner 2</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Racketvoet staat vooraan en al het gewicht rust hierop. (... /3)</td> <td></td><td></td><td></td> <td></td><td></td><td></td> </tr> <tr> <td>Kan op de shuttle slaan, als hij/zij deze vasthoudt als een “vieze sok” (... /2)</td> <td></td><td></td><td></td> <td></td><td></td><td></td> </tr> <tr> <td>Kan de shuttle gekruist overspelen omdat hij/zij plaatsneemt net achter de opslaglijn en tegen de middellijn (... /2)</td> <td></td><td></td><td></td> <td></td><td></td><td></td> </tr> <tr> <td>Kan ver slaan dankzij de polsbeweging die hij/zij uitvoert (... /1)</td> <td></td><td></td><td></td> <td></td><td></td><td></td> </tr> <tr> <td>Kan snel terugkeren naar de basis om klaar te staan voor het antwoord van de tegenstander (... /2)</td> <td></td><td></td><td></td> <td></td><td></td><td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">TOTAAL (score ... /10)</td> <td colspan="3" style="text-align: center;">.... / 10</td> <td colspan="3" style="text-align: center;">.... /10</td> </tr> </tbody> </table>		Partner 1			Partner 2			Racketvoet staat vooraan en al het gewicht rust hierop. (... /3)							Kan op de shuttle slaan, als hij/zij deze vasthoudt als een “vieze sok” (... /2)							Kan de shuttle gekruist overspelen omdat hij/zij plaatsneemt net achter de opslaglijn en tegen de middellijn (... /2)							Kan ver slaan dankzij de polsbeweging die hij/zij uitvoert (... /1)							Kan snel terugkeren naar de basis om klaar te staan voor het antwoord van de tegenstander (... /2)							TOTAAL (score ... /10)	.... / 10			.... /10		
	Partner 1			Partner 2																																														
Racketvoet staat vooraan en al het gewicht rust hierop. (... /3)																																																		
Kan op de shuttle slaan, als hij/zij deze vasthoudt als een “vieze sok” (... /2)																																																		
Kan de shuttle gekruist overspelen omdat hij/zij plaatsneemt net achter de opslaglijn en tegen de middellijn (... /2)																																																		
Kan ver slaan dankzij de polsbeweging die hij/zij uitvoert (... /1)																																																		
Kan snel terugkeren naar de basis om klaar te staan voor het antwoord van de tegenstander (... /2)																																																		
TOTAAL (score ... /10)	.... / 10			.... /10																																														

Observatieprotocol: Clear

Opdracht:

Doorloopt de leerling de clear volgens deze 6 stappen? Schrijf bij elke foto **juist of fout** en verbeter indien nodig via een tip of aandachtspunt, zodat de uitvoerder de clear kan bijsturen.

Tip of aandachtspunten:

Foto 1: Basispositie

.....
.....
.....

Foto 2: Racketvoet achteraan + romprotatie

.....
.....
.....

Foto 3: Afduwen op racketvoet en wijs naar shuttle

.....
.....
.....

Foto 4: Raak de shuttle zo hoog mogelijk

.....
.....
.....

Foto 5: Zwaai je racketarm door

.....
.....
.....

Foto 6: Opnieuw basispositie innemen

.....
.....
.....

Naam speler: .....

Naam observator: .....

Observatieprotocol: Spreiding

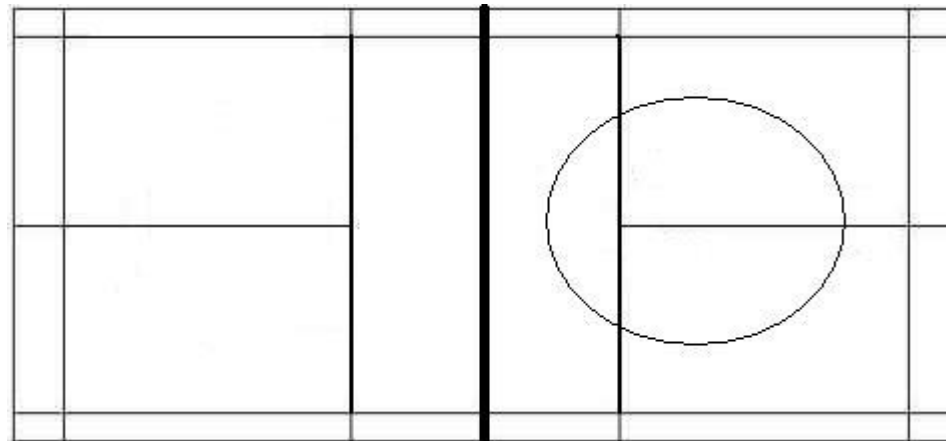
Opdracht:

Kruis telkens aan waar de speler de shuttle speelt (= waar de shuttle valt of wordt aangeraakt door de tegenstrever)
Op het einde van het spel geef je de speler een score van 1 tot 4 afhankelijk of hij/zij weinig of veel spreidde.

Naam:

Observator: .....

Speler: .....

Figuur: Probeer te spreiden in je spel, niet in de cirkel (basis) slaan

Lukt het om gespreid te spelen?	Nooit	Soms	Meestal	Altijd
Geef een score op 4 (omcirkel)	1	2	3	4

Observatieprotocol: T – positie

Opdracht:

Leerlingen moeten steeds terugkeren naar de basis = T- positie. Indien ze van hun basis komen om aan te vallen doen ze dit op 2 manieren.

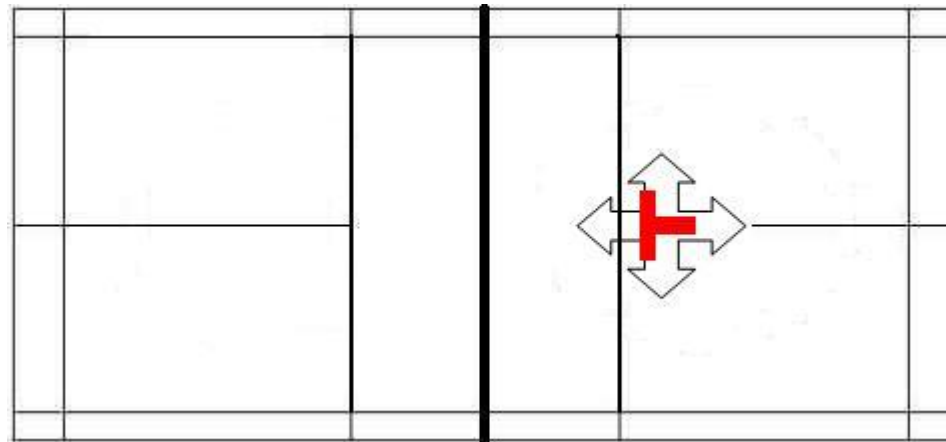
- Naar voren = schermhouding (racketvoet vooraan en reiken naar de shuttle, niet lopen)
- Naar achteren = via bijtrekpassen

Tel het aantal keer dat de speler na elke slag terugkeerde naar de basis. Op het einde van het spel geef je een score van 1 tot 4, afhankelijk van hoeveel keer hij/zij terugkeerde naar de basis.

Naam:

Observator: .....

Speler: .....

Figuur: Keer steeds terug naar de basis

Hoeveel keer kwam de speler terug naar de basis? .....

Geef een score op 4 (omcirkel)   1   2   3   4

Algemeen besluit

Badminton is een sport die in het onderwijs vaak aan bod komt. In het secundair onderwijs wordt er elk jaar aan badminton gedaan gedurende een aantal lessen. Zo maken de kinderen kennis met deze sport en ervaren ze verschillende vaardigheden en technieken.

Na mijn eindwerk heb ik gezien dat badminton leeft bij de leerlingen. Het is een vak/sport die populair is. Leerlingen doen dit voornamelijk liever dan bijvoorbeeld basketbal of volleybal.

Toch is het niet de bedoeling om alleen maar te spelen en niets bij te leren. Door gerichte oefeningen te kiezen en vooral de juiste begeleiding te bieden, heb ik vernomen dat je ver kan geraken in het onderwijs.

Door leerlingen zelfstandig te laten observeren en evalueren ga je minder actieve leertijd hebben, maar deze wordt gecompenseerd door het kijken en leren van elkaar. Dit komt de leerlingen zeker ten goede voor het leerproces. Leerlingen leren van elkaars fouten en gaan samen naar oplossingsstrategieën zoeken. Ze steunen elkaar en geven gerichte tips.

Toch zijn er vaak leerkrachten die deze vorm van lesgeven liever niet toepassen omdat ze vinden dat hier veel kostbare tijd mee verloren gaat. Op korte termijn kan dit misschien kloppen, maar op leerbasis ga je vordering merken.

Bibliografie

Sites:

<http://users.telenet.be/badmintoninfo/geschiedenis.html>

<http://www.herentalsebc.com/declub/badminton/history.asp>

http://home.hccnet.nl/jean.beckers/html/body_badminton.html

<http://www.badminton-veurne.be/puntentelling.pdf>

<http://www.bcvlist.nl/puntentelling.htm>

<http://www.danweetjehetwel.nl/Sport/Badminton/Techniek/Service.htm>

<http://www.inter-esse.be/sport/badminton/index.php>

Boeken:

1. Dolf Janson; Dick Memelink,
2005, Observeren kun je leren, Baarn: Hbuitgevers, 159 p
2. J.D. Bosch; J.S. Dijkstra; S.M.J. Van Hekken; H. Nakken,
1997, Leren observeren, Bussum: Coutinho, 96 p
3. K. Dewil; K. Nackom; G. Lambeir,
2006-2007, Vakdidactiek 2LO, KHleuven
4. Emmi Debeuckelaer,
2002-2003, Het observeren van technische vaardigheden, Leuven
5. K. De Roeck,
2006-2005, Cursus badminton, Leuven

6. Tim Wouters

2003- 2004, Badminton: Basistechnieken en foutenanalyse, KHLeuven, 79 p

7. Helga Swinnen,

1997, Bad – Mini – Ton, Khleuven, 45 p

8. Ine De Clerck; Piet Benoit,

2006, Van shuttle tot smash, Acco Leuven/Voorburg, 362 p

9. Pat Davis,

1985, Badminton, Publiboek/Baart, 60 p

Tijdschriften:

Bodytalk,

Nieuwsbrief over sport, beweging en gezondheid